

2024-05-22 Nr. NV-1282

ĮSTATYMŲ PROJEKTAI		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADVOKATŪROS ĮSTATYMO NR. IX-2066 7, 8, 13, 44, 56 IR 60 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ANTSTOLIŲ ĮSTATYMO NR. IX-876 5, 18, 22, 25(1), 27, 37, 39, 45 IR 49 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 19 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, NOTARIATO ĮSTATYMO NR. I-2882 3, 4, 6, 7, 10(1), 10(3), 10(4), 22, 23, 27(1), 28, 28(1), 34, 42, 66, 72, 73 STRAIPSNIŲ IR V SKYRIAUS PAVADINIMO PAKEITIMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 7(2) IR 52(1) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMO EKSPERTIZĖS ĮSTATYMO NR. IX-1161 5, 7, 9, 10, 11, 15 IR 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (toliau – Įstatymų projektai)		
Nr.: TAP-24-245(3), 24-246(3), 24-247(3), 24-248(3), 24-249(3)				
TAIS-23-5212(5), 23-5208(5), 23-5210(5), 23-5207(5), 23-5209(5)				
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Teisingumo ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-05-21	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įstatymų projektai parengti, atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo 2022 m. spalio 20 d. nutarime Nr. KT130-N13/2022 (toliau – KT nutarimas) pateiktą išaiškinimą, nes reikia patikslinti:

- nepriekaištingos reputacijos reikalavimus, keliamus advokatams, advokatų padėjėjams, antstoliams, notarams ir teismo ekspertams bei asmenims, norintiems užsiimti šiomis veiklomis, nes nepakankamai diferencijuojamos nusikalstamos veikos, atsižvelgiant į KT nutarime pateiktus išaiškinimus;
- Antstolių garbės teismo ir Notarų garbės teismo (toliau kartu – Garbės teismai) bei Antstolių atestavimo komisijos ir Notarų atestacijos komisijos sudarymo taisyklės, suvienodinant jų sudarymo principus, užtikrinant, kad Garbės teismuose bei Antstolių atestavimo ir Notarų atestacijos komisijose dalyvautų visuomenės atstovai;
- atskiras teisinio reguliavimo nuostatas, jų efektyvesniam taikymui praktikoje (dėl notarų biurų, antstolio (antstolių) kontoros skyrių, notarų atstovų, kurie yra buvę notarai, drausminės atsakomybės nustatymo) ir atlikti kitus redakcinio pobūdžio pakeitimus.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS**Įstatymų projektais siūloma:**

- patikslinti nepriekaištingos reputacijos reikalavimus, keliamus advokatams, advokatų padėjėjams, antstoliams, notarams ir teismo ekspertams bei asmenims, norintiems užsiimti šiomis veiklomis, atsižvelgiant į KT nutarime pateiktus išaiškinimus;
- patikslinti Antstolių garbės teismo ir Notarų garbės teismo bei Antstolių atestavimo komisijos ir Notarų atestacijos komisijos sudarymo taisyklės, suvienodinant jų sudarymo principus, taip pat numatyti visuomenės atstovų dalyvavimą, nustatant vienodus reikalavimus šių komisijų kandidatams;
- patikslinti atskiras teisinio reguliavimo nuostatas, siekiant jų efektyvesnio taikymo praktikoje (dėl notarų biurų, antstolio (antstolių) kontoros skyrių, notarų atstovų, kurie yra buvę notarai, drausminės atsakomybės nustatymo).

Notariato įstatymo projektu tai pat siūloma:

- įteisinti notarų ir notarų atstovų kontrolinį patikrinimą, neatskleidžiant kontrolinį patikrinimą vykdančio asmens tapatybės ir didinant teisės aktų, reglamentuojančių notarų veiklą, pažeidimų prevencijos efektyvumą;
- suteikti teisę notarams išduoti paveldėjimo teisės liudijimus ir nuosavybės teisės į dalį bendro sutuoktinių turto liudijimus tais atvejais, kai kitoje valstybėje išduotame Europos paveldėjimo pažymėjime nenurodyti turtą identifikuojantys duomenys, būtini įpėdinio turtinei teisei į Lietuvos Respublikoje esantį turtą įregistruoti valstybės registruose ir numatyti, kad tokie paveldėjimo teisės ir nuosavybės teisės į dalį bendro sutuoktinių turto liudijimai būtų naudojami tik kartu su Europos paveldėjimo pažymėjimu;
- įgyvendinti Valstybės kontrolės ataskaitoje pateiktą rekomendaciją dėl vienodų notarinių veiksmų atlikimo reikalavimų nustatymu seniūnams ir įtvirtinti, kad teisingumo ir vidaus reikalų ministrai nustatytų seniūnų notarinių veiksmų atlikimo tvarką;
- patikslinti, kad teismo ekspertų sąrašas tvarkomas ir duomenys apie teismo ekspertus skelbiami Licencijų informacinėje sistemoje, atsisakant dubliavimo tvarkant duomenis apie teismo ekspertą tiek Teisingumo ministerijos interneto svetainėje, tiek Licencijų informacinėje sistemoje.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Siūloma, kad Įstatymai įsigaliotų nuo 2024 m. rugsėjo 1 d.

Įstatymų projektų rengėjai nurodo, kad įstatymams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Nustatoma, kad priėmus įstatymus:

- teisingumo ministras iki 2024 m. rugpjūčio 31 d. priims reikiamus įgyvendinamuosius teisės aktus;
- teisingumo ir vidaus reikalų ministrai patvirtins seniūnų notarinių veiksmų atlikimo tvarką;
- teisingumo ministras, suderinęs su Lietuvos notarų rūmais, patvirtins notaro kontrolinio patikrinimo atlikimo tvarką.

STEBĖSENA

Įstatymų projektams stebėsenos procedūros nenustatomos.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Įstatymų projektų rengime dalyvavo Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos advokatūra, Lietuvos antstolių rūmai, Lietuvos notarų rūmai, Teismo ekspertų veiklos koordinavimo taryba, Valstybės įmonė Registrų centras, Nacionalinė teismų administracija, Konkurencijos taryba.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Dėl Vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos antstolių rūmų pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, parengta derinimo pažyma. Argumentai, kuriais vadovaujantis neatsižvelgta ar iš dalies atsižvelgiama į minėtų institucijų pasiūlymus, atitinka Įstatymų projektų tikslus ir siūlomus teisinio reguliavimo pokyčius.

Į Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės, Teisės grupės bei Konkurencijos tarybos pastabas iš esmės atsižvelgta.

Įstatymų projektai svarstyti 2024 m. gegužės 21 d. tarpinstituciniame pasitarime, pastabų ar pasiūlymų negauta.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Įstatymų projektai neprieštarauja Aštuonioliktosios Vyriausybės programai, kuriai pritarta Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Konstitucinio Teismas 2022 m. spalio 20 d. nutarimą Nr. KT130-N13/2022, pagal kurį išaiškinta, kad nepriekaištingos reputacijos sąlyga susieta su visomis nusikalstamomis veikomis, nediferencijuojant jų pagal pavojingumą ir pobūdį ir neatsižvelgiant į atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės pagrindą, prieštaravo Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatai „piliečiai turi teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“, 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Konkrencijos taryba, atsižvelgdama į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo išaiškinimus bei būsimus Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išaiškinimus, ateityje vertins notarų (galimai ir kitų laisvųjų profesijų) veiklos reglamentavimą ir teiks pasiūlymus dėl šio reglamentavimo, įskaitant įkainius, tobulinimo poreikio.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Artūras Norkevičius

Viešojo valdymo grupė, vyresnysis patarėjas